

MIJN BOEK

Van de 15.000 kinderen in Theresienstadt overleefden er maar 101 de oorlog. Een van hen was **GIDON LEV** (89), geliefd op social media vanwege zijn optimistische levensinstelling.

‘Ik hou me vast aan de gedachte dat het altijd slechter kan’

Ik heb lang niet over de oorlog willen praten; dóór moest ik. Nu wil ik zoveel mogelijk mensen laten weten waartoe politiek kan leiden, en hoe dat als individu te overleven.

Ik begon met lezingen geven op scholen, inmiddels heb ik een half miljoen volgers op sociale media: TikTok, Instagram, Facebook – niet op X! Ik deel foto's en filmpjes uit mijn leven. Op één zo'n filmpje dans ik op *Lola* van The Kinks, met een kussen, alsof het mijn geliefde is. Dat leverde me duizenden likes op én een bericht van Ray Davies, de zanger; hij vond het geweldig. Ik wist niet eens wie hij was...

En ik vertel over mijn verleden. De oorlog begon voor mij in 1938; ik was drie en mijn familie moest uit ons dorp in Tsjechië naar Praag vluchten. Ik was net jarig geweest en had een rode driewieler gekregen. Mens, ik hiéld van die fiets, ik wilde er het liefst mee gaan slapen. Maar hij mocht niet mee naar Praag. We kopen daar wel een nieuwe, zei mijn vader, maar daar is het nooit meer van gekomen. Dat fietsje is mij m'n hele leven bijgebleven.

In 1942 moesten we ons 'vrijwillig' melden in Theresienstadt, een doorgangskamp. Jaren van ontbering en ellende heb ik daar meegemaakt. Het was geen vernietigingskamp, maar er vielen genoeg doden door uitputting en ziektes, of mensen werden gewoon doodgeschoten. Er waren daar zo'n 15.000 kinderen, waarvan slechts 101 overleefden. Ik ben er een van. Mijn vader moest werken en werd naar Auschwitz gebracht. Tien dagen voor de bevrijding is hij bezweken.

Vorige winter was ik op uitnodiging van de European Jewish Association in Auschwitz. Ik had gezworen daar nooit heen te gaan, vanwege mijn vader. Elon Musk was *special guest*. Ze vroegen mij erbij omdat ik zoveel mensen bereik. Ze hoopten dat Musk zich

zou uitspreken tegen antisemitisme. Maar dat wilde hij niet. Het was afschuwelijk. Sowieso dat kamp, in Polen in december; het was ijskoud. Musk had zijn zoontje bij zich, dat ventje had niet eens een jas! Ik vroeg nog: hoe heet hij? 'Gewoon, Little X,' zei Musk glimlachend. Een vreselijke man. En ik zet echt geen voet meer in Polen, waar drieëntwintig van mijn zesentwintig familieleden zijn vermoord. Ik wil met de foto's en filmpjes en met mijn levensverhaal *Maak er iets moois van!* mensen een hart onder de riem steken.

Ik vind de huidige generatie jongeren de somberste tot nu toe, en ze hébben ook veel

om zich zorgen om te maken. Ik krijg vaak de vraag: hoe kun je na alles wat je hebt meegemaakt, toch zo optimistisch zijn? Ik zeg altijd: nooit opgeven, nooit toegeven en vooral de moed niet verliezen. Wie hoop heeft, gelooft in een betere toekomst. Hoop is wat ons in leven houdt. En de gedachte: het kan altijd slechter.' → *Maak er iets moois van! – Wat een Holocaustoverlevende jou aan levenslust kan leren* (met Julie Gray) verschijnt bij Mozaïek € 20,99